

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Постолюк Р.М.
« 28 » лютого 2020 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»
на основі ступеня бакалавра, спеціаліста, магістра інших спеціальностей**

Схвалено Вченою радою Інституту мистецтв
Протокол № 2 від «28» лютого 2020 р.

Голова Вченої ради
Інституту мистецтв

проф. Я.В.Сверлюк

Схвалено навчально-методичною комісією
Інституту мистецтв. Протокол №2 від 27 лютого 2020 р.

Голова навчально-методичної комісії
Інституту мистецтв

доц. О.К.Никон

Голова фахової атестаційної комісії

проф. Я.В.Сверлюк

Розробники: доктор педагогічних наук, професор Я. В. Сверлюк
кандидат педагогічних наук, доцент Р. І. Дзвінка
заслужений діяч мистецтв України, професор О.В.Калуст'ян

Рівне – 2020

Програма фахового випробування зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістра» на основі ступеня вищої освіти бакалавра, спеціаліста, магістра інших спеціальностей / Я.В.Сверлюк, С.Д.Цюлюпа, С.Н.Якимчук – Рівне: РДГУ, 2019. - 17 с.

Розробники:

Сверлюк Я.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри духових та ударних інструментів, директор Інституту мистецтв РДГУ;

Дзвінка Р.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв РДГУ;

Калустьян О.В., заслужений діяч мистецтв України професор кафедри естрадної музики Інституту мистецтв РДГУ.

Рецензент:

Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної та спеціальної освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».

Розглянуто на засіданні Вченої радою Інституту мистецтв (протокол № 2 від 28 лютого 2020 року).

Зміст

Вступ -----	3
Зміст програми фахового випробування -----	8
Список рекомендованої літератури -----	16
Електронні ресурси -----	18

ВСТУП

Фахове випробування проводиться з метою перевірки та оцінювання рівня фахової підготовки вступників за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр», «Спеціаліст». Важливим є виявлення вступників, спроможних під час навчання в РДГУ досягти відповідного рівня професійної майстерності та отримати необхідні знання та уміння для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва згідно з кваліфікацією «Магістр музичного мистецтва, викладач фахових дисциплін ВНЗ».

Вступники повинні мати розвинуті творчі здібності, емоційно-образну уяву, здатність до художнього сприйняття та мислення, належні знання у галузі музичного мистецтва, зокрема обраного ним жанру, вміння орієнтуватись у питаннях сучасного музичного життя, самостійно мислити та оцінювати явища дійсності.

Програма фахового випробування включає найбільш важливий матеріал курсів «Музична грамота», «Сольфеджіо», «Історія музики», «Спецінструмент» (або «Вокал»), «Диригування», «Ансамбль».

На фаховому випробуванні вступник повинен продемонструвати:

- глибину знань основних розділів фахових дисциплін;
- вміння формулювати та доводити свою думку;
- ілюструвати свої відповіді прикладами з власного досвіду та досвіду провідних діячів музичного мистецтва;
- уміння вести науково-дослідну та експериментальну роботи;
- встановлювати між предметні зв'язки.

Як правило, вступник повинен мати відповідні знання з даного напрямку.

Під час фахового випробування вступник повинен виявити

Знання:

- основних етапів еволюції професії керівника та артиста музичного колективу;
- історії вітчизняної і світової музики;
- історії написання музичних творів, виконуваних вступником під час випробування;
- професійної музичної термінології та літератури за фахом, основ теорії музичного мистецтва.

Уміння:

- професійно і виразно на належному фаховому рівні виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- виявляти специфічні особливості музичної форми виконуваних вступником під час випробування творів;
- співати, рухатися та танцювати під музику під час фахового випробування (для вокалістів), грамотно відповідати на запитання з теорії та історії вітчизняного і світового музичного мистецтва;
- створити емоційний та артистичний сценічний образ, застосовуючи творчий підхід;

- темпо-метро-ритмічного володіння виконавською технікою при виконанні музичних творів;
- володіння професійними навиками засобів музичної виразності звуку, тембру, голосу;
- організаційно-творчої роботи у музичному колективі.

Вступники повинні володіти основними поняттями теорії та історії музичного мистецтва та виконавства, засобами музичної виразності, орієнтуватися у різних музичних стилях та жанрах, бути обізнаними в особливостях музичного мистецтва на сучасному етапі.

Перед фаховим випробуванням вступники повинні пройти попередні консультації, на яких узгоджується обраний для виконання репертуар, питання технічного забезпечення музичного супроводу виконання інструментальних та вокальних творів.

Під час фахового випробування вступник повинен виявити загальну ерудицію в питаннях музичного мистецтва та володіти елементарними музичними знаннями. Також звертається увага на творчу уяву вступника, його внутрішнє бачення, сценічні дані. З метою більш повного вияву творчих здібностей предметна екзаменаційна комісія має право давати вступникові завдання, які не виходять за межі запропонованої програми, наприклад тему, ідею, жанр та коротку характеристику творчості авторів програмних творів, знання виконавського репертуару зі своєї спеціальності та ін.

Вступники, які мають самостійні роботи з композиції, обробки, оркестровки, аранжування музичних творів можуть представити їх екзаменаційній комісії.

Порядок проведення вступного випробування:

- допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умов наявності екзаменаційного листа та документа, який засвідчує особу (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступникам, які беруть участь в усних вступних випробуваннях, дозволяється мати при собі ручку з чорнилом (пастою);
- вступникам, які беруть участь у фаховому випробуванні, дозволяється брати з собою необхідні для фахового випробування предмети (наприклад, костюми, диски із записами фонограми для вокалістів тощо), перелік яких рекомендований фаховою атестаційною комісією, що проводить вступні випробування;
- вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до

пропущеного вступного випробування (випробувань) з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;

- перескладання вступних випробувань не дозволяється.

Порядок оцінювання фахового випробування.

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою оцінок від 1 до 200 балів. Підставою для формування оцінки є критерії подані у таблиці.

Критерії оцінювання фахового випробування

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
<p>Початковий</p> <p>I. Низький рівень навичок володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування), невизначеність у трактовці виконання творів, порушення відчуття форми, стилю, жанрових ознак. Серйозні і значні технічні помилки у відтворенні музичного матеріалу. Вступник володіє музично-теоретичними знаннями з теорії музики на дуже низькому початковому рівні, не володіє музичною термінологією тощо.</p> <p>II. Вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного розпізнання та відтворення явищ, що становлять незначну частину навчального матеріалу.</p>	1-99	незадовільно
<p>Середній</p> <p>I. Наявність певного рівня навичок володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування), незначні текстові помилки, невпевненість у трактовці музичного стилю і формотворчих процесів, відсутність професійного туше. Вступник має середній рівень підготовки: відповіді на теоретичні питання дає неточно та невпевнено, допускає помилки у визначеннях, на слух визначає 50% запропонованого матеріалу. Низький рівень інструментальної підготовки, недостатньо володіє виразними засобами виконавства.</p> <p>II. Вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє недостатні знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал та виправляти помилки, серед яких є ряд суттєвих. Невірна подача термінів чи понять, неповний виклад матеріалу відповіді.</p>	100-149	задовільно

<p>Достатній</p> <p>I. Виконання творів визначається адекватною трактовкою, динамічною градацією. Мають місце професійні навички володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування).</p> <p>Вступник має добру теоретичну підготовку, але допускає неточності в одній з частин опитування (в усній теоретичній відповіді або у слуховому аналізі). Демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів. На достатньому рівні, при незначних недоліках, володіє засобами музичної виразності, демонструє достатній рівень виконавської техніки</p> <p>II. Вступник добре володіє вивчений обсягом матеріалу та проявляє належні знання, самостійно виправляє допущені помилки. Має власний підхід до поставленого завдання. Вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача.</p>	<p>150-179</p>	<p>добре</p>
<p>Високий</p> <p>I. Технічна досконалість і художня виразність виконання творів, сценічність, образність, бачення жанрово-стильових особливостей, яскравість інтерпретації. Вступник має високий показник знань теоретичного матеріалу та слухового аналізу, розкриває питання відповіді чітко та грамотно, що не потребує додаткових запитань. Переконливо і виразно демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів, розкриваючи при цьому музичний образ твору та демонструючи високий рівень технічної підготовки.</p> <p>II. Вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно узагальнювати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку щодо розкриття історичних явищ і фактів.</p>	<p>180-200</p>	<p>відмінно</p>

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Зміст програми фахового випробування визначається залежно від отриманої фахової підготовки, згідно з кваліфікацією ОКР «Бакалавр» та спеціалізації ОКР «Спеціаліст». Для вступників, які отримали кваліфікації: «Бакалавр мистецтва, артист, керівник фольклорного ансамблю», «Бакалавр мистецтва, диригент народного оркестру, артист оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, диригент хору, артист хору», «Бакалавр мистецтва, диригент духового оркестру, артист оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, артист оркестру (ансамблю), диригент естрадного оркестру (ансамблю)», «Бакалавр мистецтва, артист-вокаліст», «Бакалавр мистецтва, аранжувальник, аудіотехнолог», а також кваліфікаціями: „Викладач, артист, керівник фольклорного ансамблю”, „Викладач, диригент народного оркестру, артист оркестру (ансамблю)», „Викладач, диригент хору, артист хору”, „Викладач, диригент духового оркестру, артист оркестру (ансамблю)”, „Викладач, артист оркестру (ансамблю), диригент естрадного оркестру (ансамблю)”, „Викладач, артист-вокаліст (соліст)”, „Викладач, аранжувальник, аудіотехнолог” складають такі іспити:

1. Перевірка музичних здібностей. (Виконання 2-х різнохарактерних творів, а також представлення плану-проспекту магістерської роботи, завірений потенційним керівником.)
2. Методика фахової музичної підготовки.

1. ПЕРЕВІРКА МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ

спеціалізація «Естрадний спів»

– вокал;

(Виконати 2 різнохарактерних твори (можливі варіанти: assapella, під фонограму «мінус», з концертмейстером);

спеціалізація «Музичне мистецтво естради»

– гра на музичному інструменті;

– диригування;

(Виконати 2 різнохарактерних твори на спец. інструменті; продиригувати 2 різнохарактерні твори під супровід концертмейстера).

спеціалізація «Комп’ютерно-електронна музика»

– творча майстерня аранжувальника;

(Представити готові аудіо матеріали авторських аранжувань: інструментальні твори; фонограма «мінус» для супроводу вокальних творів (зведений варіант фонограма «плюс»).

**спеціалізація
«Оркестрові духові та ударні інструменти»**

- гра на музичному інструменті;
  - диригування;
- (Виконати на обраному музичному інструменті програми великої форми та оригінального твору; диригування з оркестрової партитури або клавiру твору великої форми).

спеціалізація «Народні інструменти»

- гра на музичному інструменті;
  - диригування;
- (Виконати на обраному музичному інструменті програми великої форми та оригінального твору; диригування з оркестрової партитури або клавiру твору великої форми).

спеціалізація «Музичний фольклор»

- спів народних пісень або гра народномузичних творів;
- (Виконати два різнохарактерні народномузичні твори (мінімум один твір повинен бути записаний особисто від народних виконавців); інструменталісти можуть один твір грати в супроводі фольклорного ансамблю або під супровід фортепіано).

спеціалізація «Хорове диригування»

- диригування хорового твору (крупна форма, оперна сцена);
- виконання вокальних творів (романс, арія).

**II. МЕТОДИКА ФАХОВОЇ МУЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.
(орієнтовний перелік питань для вступників)**

Спеціалізація «Музичний фольклор»

1. Створення фольклорного ансамблю та організація його роботи. Принцип відбору виконавців.
2. Потреби в записі музичного фольклору.
3. Робота над вокальною технікою у колективі: співоча позиція, атака звуку, звукоутворення.
4. Специфіка документування народної музики.
5. Комплектація репертуару для фольклорного колективу.
6. Форми польової роботи. Види і типи експедицій.
7. Види фольклорних ансамблів та їх характеристика.
8. Умови проведення польової роботи.
9. Робота над дикцією у взаємозв'язку з місцевою говіркою.
10. Методичне забезпечення експедиційної роботи. Питальник.

11. Концертно-виконавська діяльність у сучасних умовах.
12. З історії запису та транскрибування народної музики.
13. Робота над диханням у фольклорному колективі.
14. Особливості фольклористичної нотації.
15. Зональність співочих традицій.
16. Аналітична, модельована, комплексна нотація.
17. Питання синкретизму в народному мистецтві. Поєднання народної інструментальної музики, співу, ігор та танців.
18. Підготування до транскрипції. Послідовність дій.
19. Особливості інтерпритації автентичного твору, проблема імпровізації.
20. Ознайомлення з об'єктом нотації. Аналітичний підхід.
21. Історія фольклорно-ансамблевого виконавства в Україні. Дитячі та юнацькі молодіжні організації. Виховний потенціал мистецького і творчого колективу.
22. Прості випадки строфіки. Роль складочислення у запису поетичного тексту.
23. Розспівування у фольклорному колективі.
24. Основні правила запису розмовного тексту.
25. Віковий і статевий фактор у формуванні ансамблів та роботі з ними.
26. Фіксація особливостей мовлення.
27. Робота над манерою звукоутворення.
28. Складні випадки запису тексту: гетерометрична строфа, тирада, синтаксичне впорядкування.
29. Роль фольклорно-експедиційної роботи в керівництві фольклорним ансамблем.
30. Запис поетичного тексту у відповідності до норм етномузикології.
31. Особливості роботи з дитячим колективом.
32. Визначення темпу в музично-етнографічних транскрипціях.
33. Організаційні особливості в роботі з фольклорним ансамблем.
34. Тактування і тактовий розмір.
35. Робота над інтонацією і тембром в ансамблі.
36. Записування мелодій речитативних жанрів із рубатним ритмом.
37. Методичне забезпечення керівника фольклорного ансамблю.
38. Звуковисотність. Знаки альтерації та мікроальтерації.
39. Психологічний фактор у роботі з фольклорним ансамблем.
40. Фіксація манери виконання у нотації.

Спеціалізація «Хорове диригування»

1. Функція дихання. Особливості вокального дихання.
2. Типи, види хорів та розміщення їх на сцені.
3. Методика співу за рукою та за болгарською системою «Столбіца».
4. Методи роботи над вокально-хоровою технікою: дикція і артикуляція.
5. Видатні співаки сучасної оперної сцени.

6. Лад, як необхідна умова розвитку мелодичного слуху.
7. Фермати, паузи, синкопи та прийоми виконання.
8. Явище резонування, його роль в звучанні голосу. Прийоми, що в педагогічній практиці використовуються для направлення звуку в резонатори.
9. Диференціація функцій рук. Прийоми художньої жестикуляції.
10. Методика написання музичного диктанту.
11. Стрій, як основа хорового співу.
12. Тактування. Основні схеми, диригентська постава.
13. Диригентські штрихи та види точок.
14. Сучасні хорові колективи та визначні митці хорової справи України.
15. Музичні системи Б.Тречкова та Д.Кабалевського.
16. Вокально-хорові недоліки та шляхи їх виправлення
17. Музичні системи З.Кодая та К.Орфа.
18. Елементи хорової звучності: стрій, ансамбль.
19. Розспівування як невід'ємний процес у формуванні голосу співака.
20. Виникнення та становлення диригентського виконавства.
21. Розвиток ритму та звуковисотності.
22. Професійні вимоги до педагога-хормейстера.
23. Прийоми показу динаміки та агогічних відтінків.
24. Розкрити особливості виконання сучасної хорової музики.
25. Характеристика і класифікація співацьких голосів.
26. Виховання музичного слуху в процесі засвоєння інтервалів.
27. Педагогічна діяльність М.Леонтовича та К.Стеценка.
28. Методи і прийоми розвитку внутрішнього мелодичного слуху.
29. Організація репетиційної роботи з хором.
30. Основні завдання, форми, методи та принципи музичної педагогіки.
31. Структура та види ауфтактів.
32. Музично-педагогічне навчання в Україні з 17 по 19 ст.
33. Виникнення відносних та абсолютних систем сольмізації.
34. Організація репетиційної роботи в хоровому колективі.
35. Методика викладання хорового сольфеджіо в молодшій групі хору.
36. Системи світової музичної педагогіки.
37. Стадії розвитку дитячого голосу та особливості формування правильної постановки голосу у дітей.
38. Особливості диригування творів із складними та мішаними розмірами.
39. Розвиток навиків співу багатоголосся.
40. Хорова партитура та послідовність роботи над нею.

Спеціалізації
«Народні інструменти»,

«Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне мистецтво естради»

1. Методична обґрунтованість значення етюдів в процесі навчання на музичному інструменті.
2. Художні завдання диригента в роботі над фразуванням.
3. Методична обґрунтованість накопичення репертуару в процесі навчання на інструменті.
4. Передрепетиційна робота диригента над партитурою.
5. Використання методу варіантів при роботі над подоланням технічних труднощів.
6. Формування репертуару інструментального колективу.
7. Методика та етапи вивчення музичного твору в класі спеціального інструменту.
8. Основні засади формування дитячого інструментального колективу.
9. Методи роботи над фразуванням в класі спеціального інструмента.
10. Творча діяльність дитячого інструментального колективу та його керівника.
11. Методичні засади роботи над творами віртуозного характеру в класі спеціального інструменту.
12. Специфіка роботи диригента над оркестровим акомпанементом солісту-вокалісту.
13. Організація навчально-виховного процесу в класі спеціального інструмента.
14. Характер роботи диригента та його вплив на інструментальний колектив.
15. Робота над технічними вправами, етюдам в класі спеціального інструмента.
16. Специфіка оркестрового акомпанементу.
17. Методика проведення індивідуального заняття зі спеціального інструмента.
18. Художнє завдання диригента в роботі над штрихами і артикуляцією.
19. Робота над прийомами гри та штрихами в класі спеціального інструмента.
20. Специфіка роботи диригента над оркестровим акомпанементом солісту-інструменталісту.
21. Основні принципи музичної педагогіки.
22. Методичні засади роботи над поліфонічними творами в класі спеціального інструмента.
23. Методичні засади роботи над музичними творами великої форми в класі спеціального інструмента.
24. Структура оркестрової репетиції.
25. Музичні здібності та методи їхнього розвитку.
26. Характеристика індивідуальних якостей диригента інструментального колективу.
27. Художній звук та його об'єктивне визначення. Характер видобування художнього звуку на інструменті.

28. Типи оркестрових репетицій та їхня специфіка.
29. Якості музичного звуку та методи його досягнення на музичному інструменті.
30. Характеристика типів диригентів.
31. Загальні принципи постановки виконавського апарату на музичному інструменті.
32. Художні завдання в роботі над темпоритмом.
33. Загальні засади організації самостійної роботи учня в класі спеціального інструмента.
34. Характеристика методів проведення оркестрової репетиції.
35. Методика постановки рук на музичному інструменті.
36. Робота диригента над динамікою як засобом музичної виразності.
37. Основні методи початкового навчання на музичному інструменті.
38. Художні завдання диригента в роботі над метроритмом.
39. Основні етапи початкового навчання на музичному інструменті.
40. Особливості формування репертуару дитячого колективу.

Спеціалізація «Естрадний спів»

1. Атака звуку. Характеристика відкритого і прикритого звуку. Продемонструвати вправи на різні види атак.
2. Виконавсько-стильові тенденції виконання соул-музики.
3. Персоніфікований підхід педагога до розвитку голосу співака.
4. Стилiстичні особливості виконання рок-музики.
5. Значення чіткої дикції та навичок декламаційної виразності в роботі над вокальним твором. 6. Продемонструвати вправи на досягнення активності артикуляційного апарата та різні види активізації приголосних звуків.
7. Роль індивідуальних якостей студента у виборі навчального репертуару в класі вокалу.
8. Методичні прийоми роботи над динамікою та силою звуку. Продемонструвати вправи для вироблення навичок філірування звуку.
9. Вокально-штрихові особливості роботи над джазовим репертуаром.
10. Вокально-штрихові особливості роботи над дикцією та орфоєпією у вокальному творі. Приклади.
11. Характеристика та диференціація вокальних прийомів сучасної естрадної музики: мелодекламація, вокалізація, речитатив.
12. Основні недоліки звукоутворення та шляхи їх виправлення.
13. Принципи вокально-педагогічної роботи над естрадним репертуаром.
14. Принципи визначення манер співу. Диференціація ознак манерності в співі.
15. Виконавсько-стильові особливості роботи над твором у стилі спірічуелс.
16. Інноваційні риси інтерпритації жанру “поп-музики”.
17. Формування вокального слуху та рухливості голосу.
18. Виконавсько-стильові тенденції виконання джазових творів.

19. Значення розспівування та вправ для вироблення вокально-технічних навичок.
20. Продемонструвати вправи на різні види вокальної техніки.
21. Вокально-стилістичні ознаки інтерпритації жанру кантрі-енд-вестерн.
22. Методика роботи над якістю звуку в різних регістрах голосу.
23. Особливості виконання стилістичної формації ритм-енд-блюз.
24. Характеристика різних видів резонаторів та резонування голосового апарата.
25. Специфіка джазово-імпровізаційної манери виконання жанру блюз.
26. Способи голосового режиму в процесі постановки голосу. Профілактика хвороб горла.
27. Вокально-стильові ознаки свінгу.
28. Організація та значення самостійної роботи студента-вокаліста.
28. Репертуар співака – як критерій самобутності виконавця-вокаліста.
29. Голос та його якості: тембр, діапазон.
30. Техніка використання вокальних манер співу в процесі розкриття художнього образу твору.
31. Специфіка дитячого голосу. Методичні засади роботи в періоди мутації.
32. Методичні засади роботи над розучуванням естрадного твору: спів а cappella, спів з мікрофоном.
33. Визначення типу голосу. Класифікація жіночих голосів.
34. Особливості роботи над чистотою інтонування в процесі розучування вокального твору.
35. Визначення типу голосу. Класифікація чоловічих голосів.
36. Використання різних елементів звукоутворення в процесі розкриття образної сфери вокального твору.
37. Особливості та розвиток співочого дихання. Продемонструвати різні види дихальних вправ.
38. Значення арсеналу чіткої дикції та правильної орфоєпії в процесі розкриття текстової фабули естрадного твору.
39. Значення нейрофізіологічного фактору у розвитку голосового апарата.
40. Методичні принципи роботи над творами з різними мовами.

Спеціалізація «Комп'ютерно-електронна музика»

1. Аудіо редактори, та основний інструментарій сучасного аранжувальника.
2. Аудіо-МІДІ редактори.
3. Історія цифрового звукозапису.
4. Багатоканальні звукові редактори.
5. Передумови появи секвенсера.
6. Хронологія розвитку секвенсерів і сучасні можливості.
7. Віртуальні музичні інструменти.
8. Принципи освоєння звукових редакторів.

9. Відмінності в звукових редакторах.
10. Принципи взаємозаміни між АУДІО-МІДІ редакторами.
11. Технологія VST та VSTi.
12. Технологія ASIO. Реалізація її в АУДІО-МІДІ редакторах.
13. Закономірності у розвитку інноваційних технологій.
14. Базові принципи і підходи до процесу освоєння АУДІО-МІДІ редакторів.
15. Аналіз і застосування відповідних редакторів для реалізації конкретних завдань в аранжуванні.
16. Навчальні технології – інформаційні технології, які можна використовувати для організації процесу навчання.
17. Відмінність і трактування аналогічних термінів різними фірмами-виробниками.
18. Систематизація базових принципів і можливостей створення нових аудіо-МІДІ редакторів.
19. Навчальний процес вивчення дисциплін комп'ютерно-електронного комплексу.
20. Сучасні віртуальні студії накопичення, нелінійного монтажу, зведення і мастерингу.
21. Структурний аналіз технічних можливостей сучасних музичних програм.
22. Зміст, завдання, принципи, форми, методи викладання дисциплін комп'ютерно-електронного комплексу.
23. Роль музично-технічної освіти та основна теоретично-практична база у сфері освоєння модернізованих і нових АУДІО-МІДІ редакторів.
24. Систематизація за призначенням, за функціональністю, основними прийомами і відмінностями інтерфейсів різних фірм-виробників АУДІО-МІДІ редакторів.
25. Звукорежисура як вид музичного мистецтва.
26. Особливості звукорежисури кіно та ЗМІ.
27. Особливості діяльності звукорежисера на телебаченні, жанри телепередач.
28. Особливості діяльності звукорежисера в студіях радіопередач.
29. Специфіка роботи звукорежисера з диктором.
30. Роль звукорежисера у створенні звукових та зображально-звукових творів.
31. Звукорежисура театральних дій.
32. Особливості звукозапису електронно-музичних інструментів.
33. Інноваційні технології в шоу індустрії.
34. Особливості аранжування музичного матеріалу з використанням акустичних інструментів.
35. Специфіка аранжування пісні та інструментальної композиції.
36. Мастеринг – остаточне довершення музичного матеріалу.
37. Особливості технічних передумов для аналогового мастерингу.
38. Особливості технічних передумов для цифрового мастерингу.
39. Правила використання акустичних інструментів в аранжуванні та поєднання їх із електронними та електроакустичними.

40. Нано-технології як інструмент для творчого росту в аранжуванні.

Під час фахового випробування вступник повинен:

- виявити обізнаності у питаннях історії розвитку української та світової музичної культури;
- орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку мистецької освіти та наукових досліджень з музичної педагогіки та мистецтвознавства;
- виявити знання з методики гри на музичних інструментах, методики роботи з оркестром, історії інструментально-оркестрового виконавства, музичної педагогіки (для інструменталістів);
- виявити знання з методики викладання вокально-хорових дисциплін, методики роботи з хором (вокальним ансамблем), історії вокально-хорового виконавства, музичної педагогіки (для вокалістів та хоровиків);
- виявити обізнаність у концептуальних особливостях тембрального мислення, усвідомлення напрямів діяльності фахівця у галузі комп'ютерно-електронної музики (для спеціалізації «Комп'ютерно-електронна музика»)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Афонченко М. Українська хорова духовна музика: Хрестоматія з диригування / М. Афонченко. – Рівне: РДК, 1998. – 190 с.
2. Безбородова Л. А. Дирижирование: учебное пособие / Л. А. Безбородова – М.: Флінта, 2011. – 215 с.
3. Гапон Л. Волиняни-15. Навчально-репертуарний збірник / Л. Гапон – Рівне, 2010. – 120 с.
4. Дзвінка Р.І. Виховання майбутніх учителів засобами українського музичного фольклору / Р.І. Дзвінка. – Рівне, Бердянськ: Овід, 2008. – 253 с.
5. Етнокультурна спадщина Полісся. Вип. 5 / Упоряд. В.П. Ковальчук. – Вип. V. – Рівне: Перспектива, 2004. – 302 с.
6. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика): Навчальний посібник / А.І. Іваницький – К.: Заповіт, 1997. – 392 с.
7. Іваницький А. Український музичний фольклор. Підручник / А. Іваницький – Вінниця: Нова книга, 2004. – 320 с.
8. Іваницький, А. Українська народна музична творчість [Текст] : навч. посіб. / А. Іваницький; За ред. М.М. Поплавського. - К. : Муз. Україна, 1999. - 222 с.
9. Колесса Ф.[М.]. Ритміка українських народних пісень / Ф.[М.] Колесса – Львів: Накладом Наук. Т-ва ім. Шевченка. Друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка. Під зарядом К. Беднарського, 1907. – 254 с.: нот. – Відб. із: Зап. Наук. Т-ва ім. Шевченка. – 1906-1907. – Т. 69, 71-74, 76.
10. Колеса Ф. М. Музикознавчі праці / Ф. М. Колеса [підгот. до друку, вступ. стаття і прим. С. Й. Грици]. – К. : Наукова думка, 1970. – 592 с.
11. Колеса Ф. Шкільний співаник у двох частих. З педагогічної спадщини композитора / Ф. Колеса [загальна редакція, післямова та примітки С.С. Процика]. – Київ : Музична Україна, 1991. – 224 с.

12. Колеса М. Основи техніки диригування / М. Ф. Колеса : [2 вид.]. – Київ : Музична Україна; 1973. – 198 с.
13. Колесса М. Хорові твори [Ноти] / М. Колесса; вступ. слово Н. Величко. – К. : Музична Україна, 2005. – 157 с.
14. Коломієць О. М. Хорознавство : навч. посіб. / О. М. Коломієць. – К. : Либідь, 2001. – 168 с.
15. Коллиер Дж. Становление джаза / Дж. Коллиер. – М., 1984. – 390 с.
16. Круль П.Ф. Східнослов'янська інструментальна культура: історичні витоки і функціонування: монографія / П.Ф.Круль. - Івано-Франківськ: Плай, 2006. – 160 с.
17. Кунин Э.И. Скрипач в джазе [Ноты] : методическое пособие / Э. И. Кунин. – М. : Советский композитор, 1988. – 78 с.
18. Леонтович М. Хорові твори / М. Леонтович – К.: Муз. Україна, 2005. – 376 с.
19. Макаров А.М. Світло українського бароко / А.М. Макаров - К.: Мистецтво, 1994. – 288 с:
20. Мархлевський Л. Практичні основи роботи в хоровому класі / Л. Мархлевський – К., 1986. – 96 с.
21. Мелодії древнього Нобеля: Науково-популярне видання / Записи, транскрипції та впоряд. Р.В. Цапун. – Рівне: Перспектива, 2003. – 128 с.
22. Музичний словник [Текст] / укл. З. Лисько. Музичне товариство імені М. Лисенка. - Репринт. вид. - Київ : Музична Україна, 1994. - 168 с.
23. Народна музика північної Рокитнівщини (за матеріалами експедиції 2001 року) / упор. Ю. П. Рибак, Л. Д. Гапон. – Львів : Сполом, 2002. – 108 с.
24. Народно-інструментальне мистецтво: Наук.-метод. вид. №2 / Ред. О. Трофимчук; Редкол.: О. Степанов, Г. Турчин, С. Мельничук та ін. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 70с.
25. Народно-інструментальне мистецтво: Наук.-метод. вид. №3 / Ред. О. Трофимчук; Редкол.: О. Степанов, Г. Турчин, С. Мельничук та ін. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – 70 с.
26. Овчинников, Е.В. История джаза : учебник: в 2 вып. / Е.В. Овчинников. - М. : Музыка. - Вып.1. - 1994. – 238 с.
27. Осеннева М.С., Самарин В.А. Хоровой класс и практическая работа с хором [Текст] : учебник / Осеннева М.С., Самарин В.А. - М : Академия, 2003. - 192 с.
28. Особливості роботи з аматорським джазовим ансамблем “Диксиленд”. Метод. рекомендації / Упоряд. О.В.Сіончук. – Рівне: РДГУ, 2004. – 27 с.
29. Павлюченко С. Елементарна теорія музики [Текст] : посібник для муз. шкіл та училищ / С. Павлюченко. - К. : Музична Україна, 1997. - 160 с.
30. Пархоменко Т.П. Календарні звичаї та обряди Рівненщини: 30. Пархоменко Т.П. Календарні звичаї та обряди Рівненщини: Матеріали польових досліджень /Т.П. Пархоменко. – Рівне: видавець Олег Зень, 2008. – 200с.

31. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Загальна теорія музики / Г. І. Побережна. - К: Вища школа, 2004. – 303 с.
32. Порадник для вступників на кафедру музичного фольклору: Навчально-методичний посібник / Упоряд. Р.І. Дзвінка, Ю.П. Рибак, Л.Д. Гапон. – Рівне, 2006. – 32 с.
33. Посвалюк В. Всеукраїнський брас-бюлетень: музичний журнал// Гільдія трубачів-професіоналів України. – К., № 1 – № 10, 1995-2004 р.
34. Сверлюк Я.В.. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика [Текст]: монографія / Я.В.Сверлюк. – Рівне: РДГУ, 2007. – 235 с.
35. Сапожник О. Антологія української популярної естрадної пісні. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Ч.1. / О.В. Сапожник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 153 с.
36. Сапожник О. Антологія української популярної естрадної пісні. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Ч.2. / О.В. Сапожник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 165 с.
37. Сарджент У. Джаз. Генезис. Музыкальный язык. Эстетика пер. с англ. - М.: Музыка, 1987. - 296 с.
38. Смаглій Г. А. Основи теорії музики [Текст] : підручник для муз. училищ / Г.А. Смаглій, Л.В. Маловик. - Харків : Факт, 1998. - 384с.
39. Співає Український народний хор імені Г. Верьовки [Ноти] / Автор-упоряд. А. Т. Авдієвський; Упоряд. М. І. Пилипчак. - К. : Муз. Україна, 2005. - 275 с.
40. Стеценко К.Г. Кантати і хори / Кирило Стеценко; [упоряд. М.С. Юрченко; вступ. ст. Л.О. Пархоменко]. – Київ : Музична Україна, 2008. – 324с.
41. Стулова Г. П. Хоровой класс: (Теория и практика вокал. работы в дет. хоре) : / Г. П. Стулова – М.: Просвещение, 1988. - 125 с.
42. Українські народні пісні в перекладі для баяна М. Різоля. – К.: Музична Україна. – 20 с.
43. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. Сложные формы / В. Цуккерман – М.: Музыка, 1984. – 214 с.
44. Чернова Т. Ю. Драматургия в инструментальной музыке / Т. Ю. Чернова - М.: Музыка, 1984. - 144 с.
45. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / Чулаки М. - М.: Композитор - Санкт-Петербург, 2004. - 224 с.
46. Юцевич Ю.Є. Музыка. Словник-довідник / Ю.Є. Юцевич. - Тернопіль: Навч. книга: Богдан, 2003. - 352 с.
47. Юцевич Ю.Є. Словник музичних термінів / Ю.Є. Юцевич. – 3 вид., перераб., доп. [Текст] / Юрій Євгенович Юцевич. – К.: Муз. Україна, 1988. – 263 с.

Електронні ресурси

1. Аранжировка сведение мастеринг online / a.s.workshop. – Режим доступа : <http://www.as-workshop.ru/articles/75>
2. Види співу. – Режим доступа : <http://www.toke-cha.ru/penie.html>
3. Діджеїнг. – Режим доступа : <http://topevent.ru/dj/ru/>

4. Инструментознавство. – Режим доступу : <http://www.belcanto.ru/instrumentovedenie.html>
5. Энциклопедия: Музыка. Театр. Кино. – Режим доступу : [http://scit.boom.ru/music/teatr/What takoe teatr.htm](http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm)
6. Продюсерский центр «басс коллегіум» – Режим доступу : <http://www.brass-jazz.ru/notes.shtml>
7. Сайт: <http://www.rshu.edu.ua>
8. Українська музична фольклористика – Режим доступу : <http://folklor.ho.ua>
9. Color of my sound. – Режим доступу: <http://www.colorofmysound.com/categories/sound-effects/>
10. E-mail: rektorat@rdgu.uar.net